

1989, 2. dubna – Sdělení VONS č. 976 „Stanislav Devátý ve vazbě“ o domovních prohlídkách v souvislosti s trestním stíháním ve věci vypracování a rozšiřování petice zaslané Federálnímu shromáždění ČSSR požadující propuštění politických vězňů, o uvalení vazby na Stanislava Devátého a o jeho trestním stíhání pro trestný čin pobuřování.

Jak jsme již oznámili (viz sdělení č. 963)¹, provedla StB dne 16. března 1989 deset domovních prohlídek, a to v Gottwaldově, Brně a Znojmě, v rámci trestního stíhání ve věci pobuřování podle § 100/1a, 3a tr. zákona, jehož se měl dopustit neznámý pachatel vypracováním a rozšiřováním petice SPUSA. Petice požadovala propuštění politických vězňů, základní občanské svobody a demokratizaci společenských poměrů. Podepsalo ji 430 občanů a za správnost jejich podpisů ručil Stanislav Devátý. Byla odeslána Federálnímu shromáždění a předsednictvu federální vlády dne 31. prosince 1989.² Stanislav Devátý, u něhož byla též provedena domovní prohlídka, byl 16. března zadržen a obviněn z uvedeného trestného činu, jehož se měl podle usnesení vyšetřovatele dopustit jednak zorganizováním zmíněné petiční akce, jednak účastí na sepsání a odeslání dopisu z 2. února 1989, adresovaného ústavním orgánům, který podepsalo kromě Stanislava Devátého šest dalších aktivistů SPUSA. Dopis navazuje na nezodpovězenou petici a odsuzuje nic neřešící politiku násilí a nespravedlivého věznění.³ S. Devátému hrozí trest odnětí svobody v trvání od jednoho roku do pěti let.

Prokurátor vzal Stanislava Devátého do vazby.⁴ Při zadržení zahájil Stanislav Devátý hladovku, jíž se domáhá propuštění. Zhruba po deseti dnech byl převezen z věznice v Brně-Bohunicích do vězeňské nemocnice, s největší pravděpodobností do věznice MS č. 2 v Praze-Pankráci.⁵

Stanislav Devátý, nar. 8. června 1952, pracoval do začátku roku 1988 jako technik závodu aplikované kybernetiky JZD Slušovice a vede s tímto družstvem soudní spor o neplatnost výpovědi, která

mu byla dána proto, že se v roce 1988 stal mluvčím Charty 77. Je rovněž členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, stál u zrodu Společenství přátel USA a Iniciativy sociální obrany, působí i v Polsko-československé solidaritě. Represí proti Stanislavu Devátému ho mocenské orgány postihují především za jeho neohroženou činnost ve funkci mluvčího Charty 77 a v dalších nezávislých iniciativách, která nepochybně posílila jejich autoritu ve společnosti.⁶

Dne 26. března 1989 se ustavil šestnáctičlenný Výbor na obranu Stanislava Devátého.⁷ Výbor připomíná osud Pavla Wonky, který vloni zemřel ve vězení, a v souvislosti s hladovkou Stanislav Devátého vyjadřuje obavy o jeho zdraví a život.

Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 8, s. 8–9.

POZNÁMKY

- ¹ Dokument č. 967. K trestnímu stíhání Stanislava Devátého pro trestný čin pobuřování a k jeho paralelnímu stíhání za účast na prvomájové manifestaci viz dále sdělení VONS č. 987, 1008, 1026, 1042, 1062 a 1101, dokument č. 991, 1012, 1030, 1046, 1066 a 1105, a dopis VONS předsedovi Obvodního soudu pro Prahu 1 z 12. května 1989 obsahující žádost o propuštění Stanislava Devátého z vazby, dokument č. 1200.
- ² Správně 1988.
- ³ Citaci z dopisu viz u sdělení VONS č. 963, dokument č. 967. Usnesení vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno mj. JUDr. Jana Domínka ze 17. 3. 1989 viz in: ABS, vyšetřovací spis k případu Stanislava Devátého, sign. V 14907 Brno.
- ⁴ Viz usnesení staršího prokurátora Krajské prokuratury v Brně JUDr. Pavla Indry z 20. 3. 1989 o vzetí S. Devátého do vazby počínaje dnem jeho zadržení 16. 3. 1989. Tamtéž.
- ⁵ Informace o hladovce S. Devátého vězněného za organizování dvou peticí SPUSA byly zveřejněny v textu „Hladovka Stanislava Devátého“ in: *Informace o Chartě 77, r. 12, 1989, č. 7, s. 16.*
- ⁶ V souvislosti s uvalením vazby na Devátého byly sepsány dvě petice československých občanů adresované generálnímu prokurátorovi ČSSR s žádostí o jeho propuštění z vězení a zastavení jeho trestního stíhání. Petice jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 71, sign. IV/3, kart. 19. Mluvčí Charty 77

Tomáš Hradílek, Dana Němcová a Alexandr Vondra a kolektiv mluvčích Charty 77 vydali 8. 4. 1989 výzvu veřejnosti k pomoci S. Devátému (dokument Charty 77 č. 29/89). CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 2, Praha 2007, s. 1109–1110. K solidárním akcím na podporu S. Devátého viz článek „Solidarita se Stanislavem Devátým“ in: *Informace o Chartě 77*, r. 12, 1989, č. 8, s. 13; též článek „Interpelace ve švédském parlamentu ve prospěch Stanislava Devátého“ in: *Informace o Chartě 77*, r. 12, 1989, č. 12, s. 7.

- ⁷ V základním prohlášení Výboru na obranu Stanislava Devátého bylo uvedeno: „Výbor bude získávat informace o situaci Stanislava Devátého a bude o ní neprodleně informovat širokou veřejnost. Členové výboru se obracejí na veřejnost s žádostí o vyjádření solidarity se Stanislavem Devátým a se zasíláním požadavků na jeho okamžité propuštění na adresu kompetentních orgánů a činitelů. Výbor v tomto směru příkladně učiní první kroky a je odhodlán uskutečnit účinné akce, které by vedly k propuštění Stanislava Devátého z vězení a k ukončení jeho nezákonného trestního stíhání. Přátele, nechceme-li dopustit, aby Pavel Wonka měl svého následovníka, musíme přimět mocné naší země k neprodlenému propuštění Stanislava Devátého.“ in: *Informace o Chartě 77*, r. 12, 1989, č. 7, s. 7–8; základní prohlášení výboru viz též in: ABS, vyšetřovací spis k případu Stanislava Devátého, sign. V 14907 Brno.